

Melich János

1872—1963

Életének kilencvenkettedik évében elhunyt Melich János, a magyar nyelvészek nesztora. Kivételesen hosszú és eredményekben rendkívül gazdag nyelvtudományi munkásságát 1893-ban, egyetemi hallgató korában kezdte („A Besztercei szójegyzék” Nyr. 22 : 117—24, 173—82), és 1963-ban, utolsó önálló kötetének (Dolgozatok II. Nytud-Ért. 41. sz.) közreadásával fejezte be. Több mint hét évtizedet töltött szakadatlan alkotó tevékenységben, művelve a magyar nyelvtudománynak szinte valamennyi területét. Páratlan bőséggel ontotta a kisebb-nagyobb közleményeket, amelyeknek teljes száma az 1100-at is meghaladja. Pályája elején Melich Jánost főként a jövevényszavaknak a kutatása vonzotta, így különösen a magyar szókincs német és szláv elemeié. Ennek a korszaknak összefoglaló jellegű terméke a „Deutsche Ortsnamen und Lehnwörter des ungarischen Sprachschatzes” (Innsbruck, 1900.), melyet Lumtzer Viktorral társulva készített, valamint a „Szláv jövevényszavaink I.” (Bp. 1903—1905.). A német és szláv jövevényszavakkal való foglalkozás készítette elő Melich Jánost arra, hogy Gombocz Zoltánnal együtt a magyar szókincs egészét felölelő „Magyar Etymologiai Szótár” (I—II. Bp., 1914—1944.) megírására vállalkozzék. E szótár, sajnos, monumentális torzó maradt, mert mindössze egyharmada került nyomdába. A Magyar Etymologiai Szótár írása közben, de már korábban is, szüntelenül kutatta Magyarország földrajzi névanyagát. A földrajzi névanyagra támaszkodva írta meg „A honfoglalás kori Magyarország” (Bp., 1925—1929.) című monográfiáját, mely serkentőleg hatott a történeti toponomasztika művelésére az ország határain túl is. Melich János forráskiadó és kritikai működése ugyancsak nagy jelentőségű. Alapvető tanulmányt írt a régi magyar szótárakról („A magyar szótáriródalom”. Bp., 1907.).

Nem volt még magyar nyelvű tudós, kinek életműve Melich Jánoséhoz volna fogható. Joggal zárhatta egyik, 1959-ben írott dolgozatát a büszke horatiusi szavakkal: „Azal a boldogító tudattal szállok síromba: N o n o m n i s m o r i a r” (Dolgozatok II. 74).

Kiss Lajos

Klemm Imre Antal

1883—1963

Teljesült kívánsága. Megérte a nyolcvanadik esztendő. Többször említette közvetlen hozzátartozóinak a tőle megszokott szerénységgel: „Szeretném, ha nyolcvanéves lehetnék”.

Tisztelői, barátai és tanítványai ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítették, és szeretettel köszöntötték a Nyelvtudományi Társaság pécsi csoportjának ünnepi felolvasó ülésén. Együtt örültünk a körünkben megjelent idős professzornak, aki testi és szellemi frissességben érte meg e tisztes kort.